

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z HISTORII KLASA V

NA OCENĘ CELUJĄCĄ UCZEŃ:

uczeń **opanował** pełny zakres wiedzy i umiejętności określony podstawą programową, otrzymuje celujące i bardzo dobre oceny ze sprawdzianów oraz celujące i bardzo dobre oceny częściowe, **zna i rozumie** podstawowe pojęcia historyczne, poprawnie posługuje się kategoriami historycznymi (myślenie przyczynowo – skutkowe), bardzo dobrze posługuje się mapą, potrafi samodzielnie dotrzeć do różnych źródeł informacji i w oparciu o nie rozszerzyć swoją wiedzę historyczną; wyraża własne zdanie, popiera je właściwą i logiczną argumentacją, samodzielnie rozwiązuje sytuacje problemowe wymagające wiedzy z różnych działów, biegle wykorzystuje zdobytą wiedzę, by twórczo rozwiązywać nowy problem, prowadzi zeszyt przedmiotowy, łączy wiedzę z historii z innymi przedmiotami.

Zakres wiadomości i umiejętności:

- wyjaśnia pojęcie ewolucji
- porównuje poziom cywilizacyjny ludzi w różnych epokach
- wymienia współczesne przedmioty, których powstanie było możliwe dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii
- charakteryzuje najbardziej znane przykłady sztuki egipskiej (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutenchamona, popiersie Nefertiti), piramidy w Gizie, świątynia Abu Simbel
- podaje przykład synagogi we współczesnej Polsce
- opowiada o przykładach alternatywnych języków umownych (alfabet Morse’a, język migowy)
- wyjaśnia, w jaki sposób kultura grecka rozprzestrzeniła się w basenie Morza Śródziemnego
- opisuje przebieg bitwy pod Termopilami i ocenia postać króla Leonidasa
- opisuje archeologiczne poszukiwania mitycznej Troi
- przybliża postać i dokonania Archimedesesa
- podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę
- wymienia państwa, które leżą dziś na terenach podbitych przez Aleksandra Wielkiego
- wyjaśnia różnice w rozumieniu terminu *republika* przez Rzymian i współcześnie
- przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski
- opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie
- ocenia, które z dokonań Rzymian uważa za najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź
- przedstawia dzieje wybranego świętego (na przykład swojego patrona)
- opisuje, jakie ludy żyły na ziemiach polskich w okresie funkcjonowania bursztynowego szlaku
- wyjaśnia, jak zmieniło się nastawienie części muzułmanów do innych kultur w średniowieczu i współcześnie
- ocenia potrzebę tolerancji religijnej
- wyjaśnia skąd pochodzi polskie słowo „król”
- przedstawia okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego
- wskazuje posiadłości zakonu na obszarze dzisiejszej Polski
- przedstawia historie i okoliczności założenia najstarszych miast w regionie
- opisuje jeden z klasztorów działających w Polsce, wyjaśnia, jakiego zgromadzenia jest siedzibą, i przedstawia w skrócie dzieje tego zgromadzenia
- znajduje i przedstawia informacje o średniowiecznych świątyniach w swoim regionie oraz elementach ich wystroju
- wymienia pozostałości bytowania ludów przedślawiańskich na ziemiach polskich
- wskazuje pozytywne i negatywne skutki polityki prowadzonej przez Bolesława Chrobrego
- wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa wczesnopiastowskiego
- ocenia dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego
- przedstawia przykład innej średniowiecznej kroniki polskiej
- przedstawia dynastię panującą na Pomorzu Gdańskim w okresie rozbicia dzielnicowego
- wyjaśnia, dlaczego sól należała niegdyś do najdroższych towarów
- przedstawia wybrany zamek wzniesiony w czasach Kazimierza Wielkiego
- omawia inne dzieło Jana Matejki.

NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ UCZEŃ:

opanował zakres wiedzy i umiejętności określony podstawową programową w stopniu bardzo dobrym, otrzymuje bardzo dobre oceny i dobre ze sprawdzianów (przewaga bardzo dobrych) oraz bardzo dobre i dobre oceny częściowe, dociera samodzielnie do źródeł i informacji wskazanych przez nauczyciela, aktywnie uczestniczy w lekcji, postawione problemy i zadania rozwiązuje w sposób samodzielny,

rozwiązuje zadania dodatkowe o średnim stopniu trudności i potrafi zaprezentować ich wynik na forum klasy, poprawnie posługuje się poznanymi pojęciami, dostrzega przyczyny i skutki wydarzeń historycznych, potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo - skutkowych, potrafi uporządkować zebrany materiał, przechować go i właściwie wykorzystać, potrafi pracować z mapą, prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Zakres wiadomości i umiejętności:

- wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia
- wskazuje szlaki, którymi ludność zasiedliła różne kontynenty
- tłumaczy, w jaki sposób powstawały pierwsze państwa
- opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy
- wyjaśnia, w jaki sposób pismo obrazkowe przekształciło się w klinowe
- wyjaśnia, jakie były trudności z odczytywaniem pisma obrazkowego
- opisuje, w jaki sposób walczyli starożytni Grecy
- opisuje, w jaki sposób walczyli starożytni Grecy
- przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich
- porównuje igrzyska antyczne ze współczesnymi
- charakteryzuje siedem cudów świata
- omawia przyczyny oraz okoliczności upadku republiki rzymskiej
- porównuje ustroje demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej
- wyjaśnia wpływ kultury rzymskiej na podbite ludy
- wyjaśnia, dlaczego dobra sieć drogowa jest ważna dla funkcjonowania każdego państwa
- opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie
- wyjaśnia, w jaki sposób położenie geograficzne wpłynęło na bogactwo Konstantynopola
- wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem a islamem
- podaje przykłady wpływu kultury, nauki i języka arabskiego na Europejczyków
- omawia przykładowe różnice pomiędzy Kościołem katolickim a prawosławnym
- przedstawia legendę o św. Graalu
- opisuje przebieg turniejów rycerskich
- opisuje wybrany średniowieczny zabytek mieszczański w Polsce
- wyjaśnia, jaką funkcję w klasztorze spełniają: refektarz, wirydarz, dormitorium i kapituła
- porównuje styl gotycki i romański
- wyjaśnia, w jaki sposób powstał alfabet słowiański
- uzasadnia twierdzenie, że przyjęcie chrztu przez Mieszka I należało do najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski
- opisuje sytuację międzynarodową w okresie rządów Bolesława Śmiałego
- wyjaśnia, czym się różnił wojownik drużyny od rycerza
- określa ramy chronologiczne wydarzeń opisanych w kronikach Galla Anonima i Wincentego Kadłubka
- przedstawia historię zakonu krzyżackiego
- wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu kraju odegrał Kościół katolicki
- charakteryzuje stanowisko polskiej delegacji na sejmie w Konstancji
- wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska została przemianowana na Uniwersytet Jagielloński
- wymienia cele namalowania obrazu *Bitwa pod Grunwaldem*
- uzasadnia twierdzenie, że odzyskanie dostępu do morza miało przełomowe znaczenie dla rozwoju polskiej gospodarki
- przedstawia, kiedy i w jaki sposób doszło do utworzenia stanów w Polsce
- tłumaczy różnice między monarchią patrymonialną a stanową.

NA OCENĘ DOBRĄ UCZEŃ:

opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową i w zakresie wiedzy ma niewielkie braki, otrzymuje ze sprawdzianów w większości dobre oceny i ma przeważającą liczbę ocen cząstkowych dobrych. potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z różnych źródeł informacji, umie samodzielnie rozwiązywać typowe zadania, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje pod kierunkiem nauczyciela, poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo – skutkowych i umie samodzielnie odróżnić przyczyny i skutki wydarzeń historycznych, rozwiązuje niektóre zadania dodatkowe o stosunkowo niewielkiej skali trudności, praca z mapą, przy pomocy nauczyciela, nie sprawia mu trudności, prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Zakres wiadomości i umiejętności:

- porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym
- przedstawia dawne i współczesne sposoby wytopiania żelaza

- charakteryzuje i podaje przykłady państw-miast z terenu Mezopotamii
- wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym
- przedstawia strukturę społeczną Egiptu
- podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan
- charakteryzuje judaizm
- przyporządkowuje różne rodzaje pisma do cywilizacji, które je stworzyły
- wymienia przykłady materiałów pisańskich stosowanych w przeszłości
- wyjaśnia, jak udało się odczytać hieroglify
- wyjaśnia, kim był Perykles
- opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach
- omawia różne mity greckie
- wyjaśnia współczesne rozumienie wyrażenia: *koń trojański* opisuje charakter i cele antycznego teatru
- przedstawia dokonania nauki greckiej
- wyjaśnia charakter kultury hellenistycznej
- przedstawia skutki podbojów Aleksandra
- charakteryzuje system republiki rzymskiej i jej główne organy władzy
- przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich
- opisuje konflikt społeczny między patrycjuszami a plebejuszami
- opisuje przyczyny podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie
- opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego
- zna postać cesarza Konstantyna Wielkiego
- wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem
- wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw
- omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej
- wyjaśnia rolę praw i przepisów w funkcjonowaniu państwa na przykładzie Rzymu
- wyjaśnia, czym różni się chrześcijaństwo od judaizmu
- wyjaśnia, dlaczego władze rzymskie odnosiły się wrogo do chrześcijaństwa
- wyjaśnia rolę szlaków handlowych
- wskazuje, jaką rolę w periodyzacji dziejów odegrał upadek cesarstwa zachodniorzymskiego oraz wschodniorzymskiego
- omawia osiągnięcia Arabów w dziedzinie kultury i nauki w średniowieczu
- charakteryzuje i ocenia stosunek Arabów do ludów podbitych w średniowieczu
- wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów
- omawia dokonania: Chłodwiga, Karola Młota, Pepina Małego, Karola Wielkiego i Ottona I
- przedstawia przebieg sporu pomiędzy cesarzem a papieżem w XI w.
- przedstawia dzieje templariuszy po upadku Królestwa Jerozolimskiego
- opisuje zależność między seniorem a wasalem
- opisuje życie codzienne rycerstwa
- wyjaśnia, dlaczego rycerze byli skłonni uczestniczyć w turniejach
- wyjaśnia, na czym polegały lokacje miast i wsi
- przedstawia organy samorządu miejskiego
- porównuje szkolnictwo średniowieczne i współczesne
- przedstawia dokonania świętego Franciszka z Asyżu
- charakteryzuje styl romański
- przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I
- wyjaśnia skutki chrztu Mieszka I
- opisuje wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami
- opisuje sytuację państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego
- omawia przyczyny ogłoszenia testamentu Krzywoustego
- charakteryzuje rządy Bolesława Śmiałego
- wymienia przyczyny powstania kronik
- opisuje kolonizację na ziemiach polskich
- przedstawia próby zjednoczenia Polski przez książąt śląskich oraz Przemysła II
- opisuje przebieg konfliktu Władysława Łokietka z Krzyżakami
- charakteryzuje reformy Kazimierza Wielkiego
- wyjaśnia, w jaki sposób Kazimierz dbał o obronność państwa
- wymienia postanowienia unii w Krewie
- przedstawia postanowienia pokoju w Toruniu
- wyjaśnia, w jaki sposób szlachta uzyskała wpływ na sprawowanie rządów w Polsce

- przedstawia najważniejsze przywileje szlacheckie.

NA OCENĘ DOSTATECZNĄ UCZEŃ:

nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej; nabyta przez niego wiedza jest wrywkowa i fragmentaryczna, ze sprawdzianów otrzymuje oceny dostateczne i ma przeważającą liczbę ocen częściowych dostatecznych. potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji i zrozumieć najważniejsze zagadnienia historyczne, umie sytuować wydarzenia w czasie i przestrzeni, nie umie łączyć wydarzeń w logiczną całość, ale dostrzega przy pomocy nauczyciela łatwiejsze wydarzenia przyczynowo – skutkowe, zna podstawową terminologię historyczną i podstawowe daty, ma problemy w pracy samodzielnej, prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Zakres wiadomości i umiejętności:

- przedstawia, skąd wywodzą się praludzie
- opisuje życie ludzi pierwotnych
- charakteryzuje epoki kamienia, brązu i żelaza
- wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej
- opisuje zakres władzy faraona
- porównuje pismo obrazkowe i alfabetyczne
- wyjaśnia związek między wynalezieniem pisma a historią i prehistorią
- omawia przyczyny wynalezienia pisma
- wyjaśnia znaczenie terminu *demokracja* i charakteryzuje demokrację ateńską
- przedstawia wierzenia starożytnych Greków
- wyjaśnia, kim był Homer
- wskazuje różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji
- opisuje charakter antycznych igrzysk sportowych
- przedstawia, w jaki sposób działała latarnia w starożytności
- przedstawia legendarne początki Rzymu
- wymienia główne prowincje Imperium Rzymskiego
- charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego
- wyjaśnia powiedzenie: *Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu*
- charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa
- wyjaśnia, dlaczego bursztyn był ceniony przez Rzymian
- omawia najważniejsze zasady wiary muzułmanów
- opisuje mit skarbu templariuszy
- przedstawia, jak wyglądał hołd lenny
- wymienia i charakteryzuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym
- przedstawia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich
- charakteryzuje wierzenia Słowian
- opisuje zasługi Mieszka I i Dobrawy
- opisuje misję świętego Wojciecha do pogańskich Prusów
- wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem”
- wskazuje na mapie: ziemie polskie pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela
- omawia działalność: Mieszka II, Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego i biskupa Stanisława
- zaznacza na osi czasu datę: 1076 r.
- opisuje postać Bolesława Krzywoustego
- przedstawia dokonania postaci: Galla Anonima i Wincentego Kadłubka
- omawia postaci: Władysława Wygnańca, Leszka Białego, Konrada Mazowieckiego, Henryka Pobożnego
- wyjaśnia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej
- opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem
- wskazuje na mapie: granice Wielkiego Księstwa Litewskiego, Krewa, Horodło, Grunwald, Toruń
- opisuje postaci: Ludwika Węgierskiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły, wielkiego księcia Witolda, Pawła Włodkowica, Ulricha von Jungingena
- omawia dokonania Kazimierza Jagiellończyka
- przedstawia sejm walny oraz jego skład.

NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ UCZEŃ:

ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości jego dalszego kształcenia, ze sprawdzianów otrzymuje oceny dopuszczające, ma przeważającą liczbę ocen częściowych dopuszczających, przy pomocy nauczyciela potrafi

wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności, nie dostrzega związków przyczynowo – skutkowych i nie łączy nabytej wiedzy w logiczną całość, biernie uczestniczy w lekcji; włącza się do pracy na wyraźne polecenie nauczyciela, ma braki w zeszycie przedmiotowym.

Zakres wiadomości i umiejętności:

- opisuje różnice między człowiekiem pierwotnym a współczesnym
- wyjaśnia, dlaczego narzędzia metalowe są lepsze od kamiennych
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *cywilizacja, kanał nawadniający, kodeks*
- wyjaśnia, jaką funkcję mogą pełnić rzeki w życiu człowieka
- opisuje wygląd piramid
- porównuje wygląd hieroglifów i pisma współczesnego
- wyjaśnia, do czego służy pismo
- charakteryzuje polskie pismo jako przykład pisma alfabetycznego
- przy pomocy nauczyciela charakteryzuje najważniejszych bogów greckich
- opisuje rolę sportu w codziennym życiu
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: *imperium*
- uzasadnia, dlaczego Aleksandra nazwano „Wielkim”
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca
- przy pomocy nauczyciela przedstawia warunki życia oraz rozrywki dawnych mieszkańców Rzymu
- omawia wierzenia Rzymian i wpływ, jaki wywarła na nie religia Greków
- przy pomocy nauczyciela wskazuje podstawowe różnice między chrześcijaństwem a islamem
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego Karol otrzymał przydomek „Wielki”
- wyjaśnia, do jakich celów został powołany zakon templariuszy
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, na czym polegała drabina feudalna
- opisuje uzbrojenie rycerzy
- przy pomocy nauczyciela omawia życie w średniowiecznym klasztorze i jego organizację
- wyjaśnia, czym zajmowali się kopiści
- wymienia różne dziedziny sztuki średniowiecznej
- przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd osady w Biskupinie
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *książę, dynastia*
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, skąd pochodzi nazwa „Polska”
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem”
- przedstawia wygląd i budowę średniowiecznego grodu
- opisuje sposoby pozyskiwania ziemi uprawnej i jej uprawiania
- tłumaczy konieczność weryfikacji prawdziwości źródeł historycznych
- wyjaśnia znaczenie słów, że Kazimierz Wielki: *zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną*
- przy pomocy nauczyciela opisuje przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim
- przedstawia, kim był Jan Matejko
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego dla Polski ważne stało się odzyskanie dostępu do morza.

Ocenę niedostateczną uczeń otrzymuje, gdy nie opanował umiejętności wymaganych na ocenę dopuszczającą, nie wykazuje chęci i zaangażowania w jakiegokolwiek działania na lekcji, nie przynosi na lekcje potrzebnych pomocy (książka, zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń).

FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODLEGAJĄCE OCENIE:

- prace pisemne - sprawdziany, kartkówki - 7 sprawdzianów w ciągu roku, 1 kartkówka w półroczu
- odpowiedzi ustne
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego
- praca w grupach
- prace długoterminowe - plakaty, gazetki prezentacje itp. aktywność w trakcie lekcji i działalność pozalekcyjna - konkursy, kółka zainteresowań itp.

ZASADY OCENIANIA:

- Każdy uczeń jest oceniany systematycznie.
- Zasada przeliczania oceny punktowej na stopień szkolny:

Ocena	Praca klasowa, sprawdziany
-------	----------------------------

niedostateczny	0 % - 39 %
dopuszczający	40 % - 50 %
dostateczny	51 % - 74 %
dobry	75 % - 90 %
bardzo dobry	91 % - 99%
celujący	100 %

- Wszystkie oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
- Prace kontrolne po ocenieniu nauczyciel pokazuje uczniom na zajęciach; rodzice mogą zapoznać się z nimi u nauczyciela podczas konsultacji lub zebrań lub po zabraniu pracy do domu przez ucznia i zwróceniu jej w dniu następnym.
- Sprawdziany przeprowadzane są po zakończeniu każdego działu.
- Nauczyciel zapowiada sprawdziany co najmniej tydzień wcześniej, a oddaje je poprawione w ciągu dwóch tygodni.
- Uczeń może poprawić każdą ocenę.
- Oceny z prac klasowych poprawiane są w terminie tygodnia po omówieniu pracy klasowej i wystawieniu ocen.
- W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie pisemnym ma on obowiązek napisania go w terminie ustalonym z nauczycielem.
- Uczeń może 1 raz w półroczu zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny /nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów/.
- Aktywność na lekcjach jest nagradzana. Przez aktywność rozumiemy częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, wykonywanie dodatkowych zadań w czasie lekcji, aktywną pracę w grupie.
- Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnić przerobiony zakres materiału, notatki w zeszycie.
- Uczeń ma prawo uzyskać ocenę z prac długoterminowych przydzielonych przez nauczyciela /np. Referat, plakat, doświadczenie, model, pomoce do lekcji/.
- Uczeń ma obowiązek prowadzenie zeszytu przedmiotowego, przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia oraz zalecenia PPP.
- Uczeń mający problemy w nauce może zgłosić się do nauczyciela z prośbą o dodatkową pomoc. Jej forma ustalana jest na bieżąco, wspólnie z uczniem. Mogą to być: dodatkowe konsultacje, prace ułatwiające i przybliżające zrozumienie problemu, pomoc koleżeńska, ścisła współpraca z rodzicami.

OPRACOWAŁA: mgr Agnieszka Talaga